

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 15 mars 1943 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen beträffande jordbruksdepartementet gjorda framställningar om anslag till kapitalinvesteringar jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Till jordbruksutskottet har hänvisats de i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till kapitalinvesteringar, vilka avse jordbruksärenden.

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande med anledning av berörda framställningar.

Beträffande utredningen i dessa ärenden får utskottet hänvisa till motsvarande punkter i statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 4 januari 1943 (Kapitalbudgeten: bilaga 6).

I samband härmed har utskottet till behandling förehäft i ämnet väckta motioner.

Statens allmänna fastighetsfond.

1:o) **Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan.** Under punkt 1 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 58,000 kronor för slutförande av byggnadsarbeten vid högskolans bujatrisk-obstetriska institution.

Å driftbudgeten har Kungl. Maj:t föreslagit, att till avskrivning å förevarande kapitalinvestering måtte anvisas 29,000 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till förevarande framställning hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 58,000 kronor.

2:o) **Nybyggnad för statens veterinärbakteriologiska anstalt.** Under punkt 2 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Nybyggnad för statens veterinärbakteriologiska anstalt för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 520,000 kronor.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Med hänsyn till den stegring i byggnadskostnaderna, som inträtt efter framläggandet av 1941 års kostnadsberäkningar rörande ifrågavarande byggnadsföretag, torde i enlighet med byggnadsstyrelsens förslag till företagets utförande böra anvisas ytterligare 430,000 kronor. Då jag vidare icke har något att erinra mot förslaget om en medelsanvisning av 90,000 kronor för inrättande av skyddsrum för personalen vid veterinärbakteriologiska anstalten samt för förvaring av sera och stamkulturer, skulle alltså för nästa budgetår behöva upptagas ett investeringsanslag av $(430,000 + 90,000 =)$ 520,000 kronor till Nybyggnad för statens veterinärbakteriologiska anstalt.»

Å driftbudgeten föreslås anvisning av 260,000 kronor till avskrivning av förevarande kapitalinvestering.

Utskottet.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Nybyggnad för statens veterinärbakteriologiska anstalt* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 520,000 kronor.

3:o) **Byggnadsarbeten vid statens skogsförsöksanstalt m. m.** Under punkt 3 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Byggnadsarbeten vid statens skogsförsöksanstalt m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 400,000 kronor.

Framställningen avser medelsanvisning för slutförande av ifrågavarande byggnadsarbeten för skogsförsöksanstalten och skogshögskolan.

Å driftbudgeten föreslås att till avskrivning av förevarande kapitalinvestering måtte anvisas 200,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinringar mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten vid statens skogsförsöksanstalt m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 400,000 kronor.

Statens utlåningsfonder.

4:o) **Lånefonden för inköp av ädla avelsston.** Under punkt 4 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Lånefonden för inköp av ädla avelsston för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 150,000 kronor.

Bestämmelser angående villkoren för lån ur fonden äro meddelade i kungörelsen den 4 juli 1913 (nr 226) med däri genom kungörelserna nr 366/1917, 116/1920 och 630/1937 gjorda ändringar. För innevarande budgetår har till ifrågavarande fond anvisats ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Kungl. Maj:t har från och med 1938 beviljat lån från fonden till följande belopp:

År	Lånebelopp
1938	kronor 141,600
1939	» 168,500
1940	» 181,500
1941	» 230,400
1942 (t. o. m. 31 aug.)	» 133,400.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

Vid framläggande för 1942 års riksdag av förslag till kapitalinvestering i lånefonden för inköp av ädla avelston beräknades behovet av lån från fonden till 200,000 kronor för budgetåret 1941/42 och till 230,000 kronor för budgetåret 1942/43. Med hänsyn till den betydelse den varmblodiga hästaveln äger ur försvarssynpunkt anser jag det angeläget, att en utvidgad låneverksamhet möjliggöres för nästa budgetår. Därest riksdagen icke framställer någon erinran däremot, synes fördenskull under budgetåret 1943/44 få beviljas lån intill ett sammanlagt belopp av 300,000 kronor. För tillgodoseende av det sålunda beräknade lånebehovet torde en kapitalinvestering i fonden av 150,000 kronor vara erforderlig.»

Å driftbudgeten föreslås anvisning av 150,000 kronor till avskrivning å förevarande kapitalinvestering.

Utskottet, som biträder föredragande statsrådets förslag om en utvidgning av låneverksamheten för nästa budgetår, har ingen erinran att framställa mot den med hänsyn härtill verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Lånefonden för inköp av ädla avelston* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 150,000 kronor.

5:o) **Statens kaninavelslånefond.** Vid 1938 års riksdag (kapitalbudgeten: bil. 8, punkt 7; r. skr. nr 236) beslöts inrättande av statens kaninavelslånefond, som skulle förvaltas av statskontoret. Den 30 juni 1938 meddelade Kungl. Maj:t närmare bestämmelser angående ifrågavarande lånerörelse (se kapitalbudgeten 1939: bil. 7, sid. 12). Såsom kapitaltillskott till fonden ha för budgetåren 1938/39, 1940/41 och 1941/42 anvisats reservationsanslag av respektive 10,000, 5,000 och 5,000 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1942 överlämnad framställning har *Sveriges kaninavelsföreningars riksförbund* anhållit om anvisande för nästa budgetår av ett kapitalökningsanslag till ifrågavarande fond av 15,000 kronor, vilket belopp enligt riksförbundets mening i första hand borde användas till främjande av uppfödningen av angorakaniner för ullproduktion.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt förbundets anslagsäskande.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»I nuvarande läge kan jag icke förorda, att ytterligare medel anvisas till ifrågavarande lånefond. Jag har emellertid här velat anmäla ärendet för att riksdagen skall kunna taga del av anslagsfrågans läge.»

Vad sålunda förekommit i ärendet har *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

6:o) **Statens fjäderfållånefond.** Vid 1931 års riksdag (prop. nr 204; r. skr. nr 281) beslöts inrättande av statens fjäderfållånefond, varifrån lån må beviljas ekonomisk förening med ändamål att främja avsättningen av ägg eller att idka gödning och slakt av fjäderfå. I kungörelsen den 17 juni 1932 (nr 235), ändrad genom kungörelsen nr 608/1937, ha meddelats närmare villkor och bestämmelser för lån från ifrågavarande fond. Såsom kapital för fonden ha anvisats reservationsanslag av, för budgetåret 1931/32 200,000 kronor, för budgetåret 1935/36 150,000 kronor och för budgetåret 1939/40 100,000 kronor. I enlighet med den av 1939 års urtima riksdag godkända besparingspropositionen, nr 79, har av sistnämnda anslag ett belopp av 50,000 kronor icke tagits i anspråk utan redovisats såsom besparing å riksgäldsfonden.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett kapitalökningsanslag till ifrågavarande fond av 50,000 kronor.

Föredragande statsrådet har anfört följande i ärendet:

»Lika med *lantbruksstyrelsen* anser jag, att ifrågavarande låneverksamhet bör fullföljas även under budgetåret 1943/44. Vad beträffar det för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget torde återstående del av detta anslag före utgången av innevarande budgetår få tillföras lånefond. Under sådan förutsättning synes anvisande av nytt anslag för ändamålet ej vara behöfvligt.»

Förestående har *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

7:o) **Gödselvårdslånefond.** Vid 1918 års riksdag beslöts inrättande av gödselvårdslånefond. Gällande bestämmelser för lånerörelsen äro intagna i kungörelsen den 11 juni 1918 (nr 576) med däri genom kungörelserna nr 186/1925, 241/1927, 132/1931 och 632/1937 gjorda ändringar. Vidare ha i kungörelse den 13 december 1918 (nr 972) meddelats bestämmelser angående tiden för ingivande av ansökningar från hushållningssällskapen om statslån ur förevarande fond. Såsom kapital till fonden har riksdagen anvisat reservationsanslag dels för vartdera av åren 1919 och 1920 till belopp av

1,000,000 kronor, dels för vardera av budgetåren 1931/32 och 1932/33 till belopp av 100,000 kronor, dels ock för budgetåren 1935/36—1939/40 till belopp av respektive 300,000, 350,000, 1,000,000, 500,000 och 150,000 kronor, eller sålunda tillhoppa 4,500,000 kronor. Härjämte har 1933 års riksdag (särsk. utsk. utl. nr 17, sid. 80; r. skr. nr 356) för budgetåret 1933/34 under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, såsom särskilt reservationsanslag anvisat 500,000 kronor (1933/34 Ufk. IV 37), att, i den mån gödselvårdslånefondens medel icke därtill förslöge, disponeras för beviljande av lån för ifrågavarande ändamål och under de villkor, som stadgas för lån ur nämnda fond. I enlighet med den av 1939 års urtima riksdag godkända besparingspropositionen, nr 79, har av de för budgetåret 1939/40 disponibla anslagsmedlen ett belopp av 500,000 kronor icke tagits i anspråk utan redovisats såsom besparing å riksgäldsfonden.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 31 augusti 1942 anført, att det icke syntes erforderligt att för budgetåret 1943/44 anvisa något kapitaltillskott till ifrågavarande fond.

Ehuru såsom lantbruksstyrelsen anført något nytt anslag för ifrågavarande ändamål icke torde böra äskas för nästa budgetår, har emellertid *föredragande statsrådet* här velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge, vilket *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

8:o) **Statens kalkbrukslånefond.** Vid 1932 års riksdag beslöts inrättande av ifrågavarande fond (prop. nr 201; r. skr. nr 381). Bestämmelser för lån ur fonden äro meddelade i kungörelsen den 14 oktober 1932 (nr 461), däri ändringar vidtagits genom kungörelserna nr 410/1934 och 609/1937. Såsom kapital till fonden ha anvisats reservationsanslag av för budgetåret 1932/33 400,000 kronor, för budgetåret 1936/37 200,000 kronor och för budgetåret 1940/41 likaledes 200,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning om ett kapitaltillskott till fonden för budgetåret 1943/44 av 150,000 kronor, därvid styrelsen räknat med att en reservation å 200,000 kronor skulle få användas för ändamålet.

Föredragande statsrådet har i ärendet anført följande:

»Jag förutsätter, att Kungl. Maj:t i sinom tid medgiver, att det för budgetåret 1940/41 anvisade anslaget till kalkbrukslånefonden får tagas i anspråk jämväl under budgetåret 1943/44. Vid sådant förhållande och då lånefonden hittills anlitats i förhållandevis ringa utsträckning, synes någon kapitalinvestering i fonden icke vara erforderlig för nästa budgetår. Jag har emellertid här velat anmäla ärendet för att riksdagen skall kunna taga del av anslagsfrågans läge.»

Detta har *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

9:o) **Frukt- och potatislagerhusfonden.** Under punkt 9 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Frukt- och potatislagerhusfonden för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 1,000,000 kronor.

Vid 1941 års riksdag (prop. nr 2, bil. 20, punkt 3; r. skr. nr 94) beslöts inrättande av ifrågavarande utlåningsfond. Bestämmelser för lån ur fonden äro meddelade i kungörelsen den 2 maj 1941 (nr 298) med däri genom kungörelsen nr 828/1941 vidtagen ändring. Lån må beviljas med högst 75 procent av kostnaden för de med lånet avsedda åtgärderna. Säsom kapital till frukt- och potatislagerhusfonden anvisade 1941 års riksdag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 ett reservationsanslag av 375,000 kronor. Här- efter ha för budgetåret 1942/43 till fonden anvisats två reservationsanslag, varidera å 500,000 kronor.

Med skrivelse den 17 september 1942 har lantbruksstyrelsen överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd framställning av *Sveriges frukt- och trädgårdsodlares riksförbund, förening u. p. a.*, vari förbundet hemställt om ytterligare förstärkning av frukt- och potatislagerhusfonden för att möjliggöra uppförandet av planerade centrallagerhus för köksväxter och frukt, kostnadsberäknade till 4,875,000 kronor, på 27 i förbundets framställning angivna platser i landet. Vid lantbruksstyrelsens skrivelse fanns vidare fogad ett meddelande från *svenska lantmännens riksförbund, förening u. p. a.*, att förbundet planerade att uppföra dels under budgetåret 1942/43 8 potatislagerhus för en beräknad sammanlagd byggnadssumma av 800,000 kronor, dels ock under budgetåret 1943/44 1 större potatislagerhus i Stockholm, kostnadsberäknat till 500,000 kronor, 1 i Göteborg, kostnadsberäknat till 250,000 kronor, samt ytterligare 9 mindre lagerhus, kostnadsberäknade till 950,000 kronor. Totalkostnaden för de av svenska lantmännens riksförbund planerade potatislagerhusen skulle sålunda komma att belöpa sig på omkring 2,500,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett kapitalökningsanslag till frukt- och potatislagerhusfonden av 1,500,000 kronor.

Föredragande statsrådet har i ärendet anført följande:

»Säsom av ärendet framgår torde ansökningar om lån till betydande belopp för uppförande av lagerhus inom olika delar av landet vara att förvänta från Sveriges frukt- och trädgårdsodlares riksförbund samt svenska lantmännens riksförbund jämte till förbunden anslutna föreningar. Med hänsyn till önskvärdheten ur folkförsörjningssynpunkt av att få till stånd utökade lagringsmöjligheter för frukt, grönsaker och rotfrukter och då de å ifrågavarande lånefond tillgängliga medlen icke synas tillräckliga för att möta beräknad efterfrågan å låneunderstöd, vill jag förorda, att för budgetåret 1943/44 anvisas ytterligare medel för ändamålet. Kapitalökningsanslaget till fonden bör enligt min mening bestämmas till 1,000,000 kronor. Jag tillåter mig erinra om att jag i annat sammanhang (IX H. T. p. 125) denna dag föreslagit, att till bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m. för nästa budgetår under nionde huvudtiteln uppföres ett anslag av 120,000 kronor.»

Å driftbudgeten föreslås att till avskrivning av förevarande kapitalinvestering måtte anvisas 180,000 kronor.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Frukt- och potatislagerhusfonden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 1,000,000 kronor.

10:o) **Statens mejerilånefond.** Vid 1930 års riksdag (prop. nr 266; r. skr. nr 377) inrättades statens mejerilånefond, i vilken den dåvarande norrländska andelsmejerifonden skulle uppgå, samt anvisades såsom kapital för fonden för budgetåret 1930/31 2,000,000 kronor. Norrländska andelsmejerifonden uppgick vid sagda tid till omkring 400,000 kronor. Utlåningen från mejerilånefonden är reglerad genom kungörelsen den 12 september 1930 (nr 339) med däri genom kungörelserna nr 125/1931, 266/1933 och 610/1937 gjorda ändringar. Såsom kapitalökning för mejerilånefonden ha sedermera för budgetåren 1931/32, 1933/34, 1934/35, 1938/39 och 1941/42 anvisats reservationsanslag å respektive 2,000,000, 2,000,000, 1,000,000, 370,000 och 2,000,000 kronor. I enlighet med den av 1939 års urtima riksdag behandlade besparingspropositionen, nr 79, har beslut meddelats om återleverering till riksgäldskontoret av 630,000 kronor av fondens kapitaltillgångar, varjämte föreskrivits, att 370,000 kronor av anslagsmedlen icke finge tagas i anspråk utan skulle såsom besparing redovisas å riksgäldsfonden.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att fondens disponibla medel torde vara tillräckliga för låneverksamheten under nästa budgetår.

Ehuru med hänsyn till vad *lantbruksstyrelsen* anfört anvisande av nytt kapital till fonden icke torde vara behövt för budgetåret 1943/44, har *föredragande statsrådet* dock här velat redogöra för ärendet, på det att anslagsfrågans läge måtte bringas till riksdagens kännedom, vilket *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

11:o) **Jordbrukets maskinlånefond.** Vid 1938 års riksdag (prop. nr 217; r. skr. nr 275) beslöts inrättande av jordbrukets maskinlånefond, varifrån statslån må tilldelas hushållningssällskap för utlämnande till enskild person eller sammanslutning av lån för anskaffande av jordbruksmaskin, som avses skola användas gemensamt av flera jordbrukare. Närmare bestämmelser för ifrågavarande låneverksamhet återfinnas i kungörelsen den 17 juni 1938 (nr 401) angående lån från jordbrukets maskinlånefond, ändrad beträffande 9 § genom kungörelsen nr 521/1941. Lån må enligt nämnda paragraf beviljas allenast under förutsättning, bland annat, att av den åkerareal, som inne-

haves av de jordbrukare, vilka äro medlemmar i den lånesökande sammanlutningen, minst 65 procent tillhöra brukningsdelar med högst 15 hektar åker; dock att lån må beviljas utan hinder därav, att nämnda förutsättning ej uppfylles, därest lantbruksstyrelsen för särskilt fall, på ansökning av hushållningssällskapet, efter prövning av omständigheterna därtill lämnar medgivande.

Kungl. Maj:t har i brev den 26 april 1940 erinrat, att jordbruksutskottet i sitt av 1940 års lagtima riksdag godkända utlåtande nr 15 framhållit önskvärdheten av att tvättmaskiner för gemensamt bruk i länahanseende likställas med jordbruksmaskiner.

Såsom kapital för fonden ha för budgetåren 1938/39—1941/42 anvisats reservationsanslag av respektive 1,000,000, 1,200,000, 2,000,000 och 1,700,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* anført, att det icke syntes erforderligt att anvisa kapitaltillskott till fonden för nästa budgetår.

Föredragande statsrådet har i ärendet anført följande:

»I enlighet med vad lantbruksstyrelsen anført torde det icke vara nödvändigt att för budgetåret 1943/44 anvisa något kapitaltillskott till ifrågavarande fond. Jag har emellertid här velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge.»

I detta samband har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 140 av herr *Bondeson m. fl.* samt II: 141 av herr *Larsson i Karlstad m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av kapitalbudgeten, nionde huvudtiteln, punkt 11, Jordbrukets maskinlånefond, måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära sådan ändring av fondens utlåningsbestämmelser, att den i 9 § stadgade arealgränsen höjes från 15 till 20 hektar.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, hänvisas till dessa.

Utskottet.

Vad angår motionärernas förslag om höjning av arealgränsen i bestämmelserna för ifrågavarande låneverksamhet må erinras, att lantbruksstyrelsen visserligen kan för särskilt fall, på ansökning av vederbörande hushållningssällskap, efter prövning av omständigheterna medgiva undantag från regeln, att av den med maskinanvändningen avsedda åkerarealen minst 65 procent skola tillhöra brukningsdelar med högst 15 hektar åker. Såsom motionärerna anført innebär dock denna omgång ett ofta onödigt fördröjande av ärendets behandling och kan medföra att frågan om maskinköpet förlorar sin aktualitet. Till stöd för ändringsförslaget kan vidare åberopas, att arealgränsen är 20 hektar vid liknande former av bidragsverksamhet på jordbrukets område, såsom beträffande statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk, till gödselvårdsanläggningar och till siloanläggningar.

I enlighet med det anförda och då den gemensamma maskinanvändningen inom jordbruket torde främjas med ett genomförande av motionärernas förslag, vill utskottet tillstyrka att ifrågavarande arealgräns höjes från

15 till 20 hektar. Denna nya bestämmelse torde böra få gälla även lån, som av hushållningssällskap beviljas med anlitande av medel, vilka före ändringens vidtagande ställts till sällskapets förfogande från ifrågavarande fond. På Kungl. Maj:t torde böra få ankomma att meddela erforderlig författningsändring i ämnet.

Även om det nu tillstyrkta ändringsförslaget måhända kommer att medföra ökad utlåning, torde något kapitaltillskott till fonden icke vara erforderligt för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till de likalydande motionerna I: 140 och II: 141, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att kungörelsen den 17 juni 1938 (nr 401) angående lån från jordbrukets maskinlånafond måtte ändras på sätt utskottet ovan föreslagit.

12:o) **Spannmålslagerhusfonden.** Under punkt 12 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Spannmålslagerhusfonden för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 800,000 kronor.

Vid 1930 års riksdag (prop. nr 108; r. skr. nr 376) beslöts inrättande av spannmålslagerhusfonden. Gällande allmänna villkor och bestämmelser för lån från fonden äro meddelade i kungörelsen den 12 september 1930 (nr 342) med däri genom kungörelserna nr 364/1932, 263/1933 och 612/1937 gjorda ändringar. Såsom kapitaltillskott till fonden ha för budgetåren 1930/31—1935/36 med undantag av budgetåret 1931/32 anvisats reservationsanslag av respektive 850,000, 500,000 1,000,000, 2,000,000 och 1,000,000 kronor. Därjämte ha anvisats 1,000,000 kronor å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1933/34. För budgetåren 1939/40 och 1940/41 ha anvisats reservationsanslag av 1,000,000 respektive 750,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning om anvisande för nästa budgetår av ett anslag av 800,000 kronor såsom kapitalökning till spannmålslagerhusfonden.

Å driftbudgeten föreslås att till avskrivning av förevarande kapitalinvestering måtte anvisas 116,000 kronor.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förevarande framställning och hemställer, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Spannmålslagerhusfonden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 800,000 kronor.

13:o) **Statens sekundärlånafond för jordbrukare.** Vid 1935 års riksdag (prop. nr 187; r. skr. nr 244) beslöts inrättande av ifrågavarande fond. Bestämmelser rörande utlåningen från fonden återfinnas i kungörelsen den 7 juni 1935 (nr 276) med däri genom kungörelserna nr 391/1938 och 354/1940

gjorda ändringar. Såsom kapital för fonden ha för budgetåren 1935/36, 1936/37, 1940/41 och 1941/42 anvisats reservationsanslag av respektive 20,000,000, 20,000,000, 5,000,000 och 5,000,000 kronor.

I skrivelse den 3 september 1942 har *lånenämnden för sekundär jordbrukskredit* anfört, att nämnden funnit den statliga sekundärlånerörelsen böra fortgå jämväl under budgetåret 1943/44, men att särskilt kapitalökningsanslag till fonden icke torde vara erforderligt för samma budgetår.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»I likhet med lånenämnden anser jag, att ifrågavarande låneverksamhet bör upprätthållas även under nästkommande budgetår. På grund av vad nämnden anfört torde emellertid anvisande av nytt kapital till fonden icke vara behövt. Jag har dock här velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge.»

Vad sålunda förekommit i ärendet har *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

14:o) **Statens slakterilånefond.** Vid 1933 års riksdag (prop. nr 262; r. skr. nr 314) beslöts inrättande av statens slakterilånefond. Gällande bestämmelser för lånerörelsen äro meddelade i kungörelsen den 26 juni 1933 (nr 386), ändrad genom kungörelserna nr 614/1937 och 428/1940. Såsom kapital till fonden ha anvisats reservationsanslag av för budgetåret 1933/34 1,000,000 kronor, för budgetåret 1937/38 500,000 kronor, för budgetåret 1940/41 1,000,000 kronor och för budgetåret 1942/43 500,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att disponibla lånemedel torde var tillfyllest för att tillgodose lånebehovet under nästa budgetår.

Ehuru med hänsyn till vad *lantbruksstyrelsen* anfört något kapitalökningsanslag till fonden icke torde böra äskas för budgetåret 1943/44, har *föredragande statsrådet* dock här velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge.

Detta har *utskottet* velat för riksdagen

omförmäla.

15:o) **Egnahemslånefonden.** Under punkt 15 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

1) medgiva, att för budgetåret 1943/44 må beviljas lån från egnahemslånefonden intill ett belopp av 20,000,000 kronor, därav 12,000,000 kronor för jordbruksfastigheter och 8,000,000 kronor för bostadsfastigheter, med rätt dock för Kungl. Maj:t att, därest förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning mellan jordbruks- och bostadsfastigheter;

2) till *Egnahemslånefonden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 2,000,000 kronor.

Vid 1904 års riksdag beslöts inrättande av egnahemslånefonden. Enligt gällande bestämmelser för lånerörelsen, vilka äro intagna i kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 589) angående den statliga egnahemsverksamheten, ändrad genom kungörelsen nr 578/1942, skola från fonden utlämnas jordbrukslån, skogslån, bostadslån, lån till förstärkning av ofullständigt jordbruk ävensom egnahemsstatslån till låneförmedlare.

Å driftbudgeten föreslås, att 200,000 kronor anvisas till avskrivning å förevarande kapitalinvestering.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställer, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

1) medgiva, att för budgetåret 1943/44 må beviljas lån från egnahemslånefonden intill ett belopp av 20,000,000 kronor, därav 12,000,000 kronor för jordbruksfastigheter och 8,000,000 kronor för bostadsfastigheter, med rätt dock för Kungl. Maj:t att, därest förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning mellan jordbruks- och bostadsfastigheter;

2) till *Egnahemslånefonden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 2,000,000 kronor.

16:o) **Jordförmedlingsfonden.** Ifrågavarande fond inrättades vid 1907 års riksdag. Enligt 62 § kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 589) angående den statliga egnahemsverksamheten kunna från jordförmedlingsfonden utlämnas förlagslån till kommuner, aktiebolag och föreningar för användning såsom rörelsekapital vid inköp och exploatering av fastighet, lämplig att helt eller huvudsakligen användas för bildande av bostadsegnahem. Vidare kunna enligt 21 § kungörelsen nyssnämnda dag (nr 590) angående statsunderstödd arbetsmåbruksverksamhet förlagslån från jordförmedlingsfonden tilldelas kommuner för anskaffande och tillhandahållande av jord till arbetsmåbruk.

I skrivelse den 24 augusti 1942 har *egnahemsstyrelsen* — med förmälan att jordförmedlingsfondens kontanta behållning den 1 juli 1942 uppgick till omkring 97,000 kronor — anfört, att, ehuru det vore önskvärt att jordförmedlingsverksamheten för egnahemsändamål kunde befrämjas i erforderlig utsträckning, styrelsen i nuvarande läge icke funne sig böra hemställa om något nytt kapitaltillskott till jordförmedlingsfonden.

I anslutning till egnahemsstyrelsens förslag har *föredragande statsrådet* ansett, att något anslag för ifrågavarande ändamål icke behövde äskas för budgetåret 1943/44. För att emellertid bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge har föredraganden här velat anmäla ärendet.

Förestående har *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmåla.

17:o) **Arrendelånefonden.** Ifrågavarande fond inrättades vid 1934 års riksdag (prop. 268; r. skr. nr 349). Enligt 44 och 49 §§ kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 589) angående den statliga egnahemsverksamheten kan i samband med upplåtelse av arrendeegnahm lån från arrendelånefonden (arrendelån) utlämnas till arrendatorn för anskaffande av nödiga jordbruksinventarier, utsäde, gödningsämnen, foder o. d. samt till andra nödvändiga utgifter för igångsättande av driften å fastigheten. Såsom kapitalökning till arrendelånefonden ha för budgetåren 1934/35—1938/39 och 1940/41 anvisats reservationsanslag av respektive 300,000, 300,000, 175,000, 300,000, 200,000 och 150,000 kronor.

I skrivelse den 24 augusti 1942 har *egnahemsstyrelsen* förklarat sig anse, att fondens kontanta behållning den 1 juli 1942, omkring 466,000 kronor, syntes vara tillräcklig för utlämnande av arrendelån såväl under innevarande budgetår som under budgetåret 1943/44. Något nytt kapitalökningsanslag erfordrades sålunda icke för sistnämnda budgetår.

Ehuru med hänsyn till vad egnahemsstyrelsen anfört anvisande av kapitaltillskott till arrendelånefonden icke torde vara erforderligt för budgetåret 1943/44, har *föredragande statsrådet* dock här velat redogöra för ärendet, på det att anslagsfrågans läge måtte bringas till riksdagens kännedom.

Delta har *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

18:o) **Arbetarsmåbrukslånefonden.** Vid 1933 års riksdag (prop. nr 181; r. skr. nr 280) beslöts inrättande av arbetarsmåbrukslånefonden. Enligt för användningen av denna fond numera gällande bestämmelser, meddelade i kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 590) angående statsunderstödd arbetarsmåbruksverksamhet, må från fonden utlämnas arbetarsmåbrukslån till landskommuner, vilka med anlitande härav bevilja arbetarsmåbrukslån till skogsarbetare och därmed likställda arbetare för att giva dem tillfälle att förvärva mindre lägenheter, ägnade att bereda innehavaren utkomst genom jordbruk, drivet vid sidan av annan verksamhet. I kungörelsen den 20 juni 1941 (nr 485) ha meddelats föreskrifter angående förhöjning av beviljade arbetarsmåbrukslån i vissa fall. Såsom kapitaltillskott till arbetarsmåbrukslånefonden ha för budgetåren 1933/34—1942/43 anvisats reservationsanslag av respektive 7,500,000 (därav 5,000,000 kronor å tilläggsstat), 5,000,000, 5,000,000, 4,400,000, 10,000,000, 3,000,000, 4,000,000, 1,950,000, 2,000,000 och 1,000,000 kronor.

I skrivelse den 24 augusti 1942 har *egnahemsstyrelsen* anfört, att något kapitalökningsanslag till fonden icke behövde anvisas för budgetåret 1943/44.

Ehuru med hänsyn till vad egnahemsstyrelsen anfört anvisande av nytt kapital till arbetarsmåbrukslånefonden icke torde vara behövt för budgetåret 1943/44, har *föredragande statsrådet* dock här velat redogöra för ärendet, på det att anslagsfrågans läge måtte bringas till riksdagens kännedom, vilket *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

19:o) **Statens avdikningslånefond.** Under punkt 19 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva

1) att under budgetåret 1943/44 må beviljas lån från statens avdikningslånefond å tillhopa högst 3,000,000 kronor;

2) att Kungl. Maj:t må, för beredande av erforderligt rådrum åt i trångmål varande intressenter i torrlägningsföretag, efter prövning av föreliggande särskilda omständigheter, under tiden 1 juli 1943—30 juni 1944 medgiva anstånd med erläggande av annuiteter å lån från odlingslånefonden och statens avdikningslånefond.

Gällande villkor för lån från statens avdikningslånefond äro meddelade i kungörelsen den 30 juni 1939 (nr 432). Jämlikt riksdagens beslut har det högsta belopp, vartill lån ur fonden årligen fått beviljas, för vart och ett av budgetåren 1938/39—1941/42 uppgått till 2,800,000 kronor. För budgetåret 1942/43 har utlåningens storlek bestämts till högst 3,000,000 kronor.

Utskottet, som tillstyrker förevarande framställning, hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva,

1) att under budgetåret 1943/44 må beviljas lån från statens avdikningslånefond å tillhopa högst 3,000,000 kronor;

2) att Kungl. Maj:t må, för beredande av erforderligt rådrum åt i trångmål varande intressenter i torrlägningsföretag, efter prövning av föreliggande särskilda omständigheter, under tiden 1 juli 1943—30 juni 1944 medgiva anstånd med erläggande av annuiteter å lån från odlingslånefonden och statens avdikningslånefond.

20:o) **Täckdikningslånefonden.** Vid 1913 års riksdag beslöts inrättande av täckdikningslånefonden. Gällande villkor för lån ur fonden äro meddelade i kungörelsen den 22 juni 1920 (nr 332) med däri genom kungörelserna nr 358/1921, 239/1922, 84/1930, 306/1933, 636/1937 och 434/1939 gjorda ändringar. Genom kungörelsen den 28 juli 1932 (nr 375) ha meddelats bestämmelser om viss amorteringsfrihet beträffande lån från fonden.

Jämlikt beslut av 1920 års riksdag (skr. nr 346) få ur täckdikningslånefonden beviljas lån intill ett belopp av 2,000,000 kronor årligen. Riksdagen har senast för budgetåret 1939/40 anvisat ett reservationsanslag av 500,000 kronor såsom kapitalökning för fonden.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 31 augusti 1942 anfört, att det icke syntes erforderligt att anvisa något kapitaltillskott till fonden för budgetåret 1943/44. Styrelsen har härvid meddelat följande uppgifter rörande låneverksamhetens omfattning.

Under åren 1932—1941 ha lån från fonden förmedlats av hushållningssällskapen i den omfattning, som framgår av följande tabell:

År	Kronor
1932	908,261
1933	1,267,848
1934	1,825,421
1935	1,934,946
1936	1,964,253
1937	1,880,176
1938	1,416,543
1939	1,306,058
1940	505,417
1941	628,344.

Ehuru anvisande av nytt kapital till fonden icke torde vara behöfligt för budgetåret 1943/44, har *föredragande statsrådet* dock här velat redogöra för ärendet, på det att anslagsfrågans läge måtte bringas till riksdagens kännedom, vilket *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmåla.

21:o) **Bevattningsslånefonden.** Vid 1942 års riksdag (prop. nr 141; r. skr. nr 220) beslöts inrättande av en statlig lånefond, benämnd bevattningsslånefonden, från vilken lån skulle kunna beviljas till utförande av anläggningar för konstgjord bevattning inom jordbruket och trädgårdsskötseln. Närmare bestämmelser för ifrågavarande låneverksamhet återfinnas i kungörelsen den 5 juni 1942 (nr 543) angående lån från bevattningsslånefonden. Såsom kapital för fonden har å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisats ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om anvisande för budgetåret 1943/44 av ett reservationsanslag av 500,000 kronor såsom kapitalökning till ifrågavarande fond.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Enligt vad jag inhämtat från *lantbruksstyrelsen* ha intill den 15 december 1942 inkommit ansökningar om lån från ifrågavarande utlåningsfond å tillhoppa endast cirka 60,000 kronor. Med hänsyn härtill torde de såsom kapital till fonden hittills anvisade medlen, 500,000 kronor, vara tillräckliga för upprätthållande i önskvärd omfattning av utlåningsverksamheten även under budgetåret 1943/44. Jag kan sålunda icke förorda, att något kapitalökningsanslag anvisas till fonden för nästa budgetår. Emellertid har jag här velat anmäla ärendet för att riksdagen skall kunna taga del av anslagsfrågans läge.»

Vad sålunda förekommit i ärendet har *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmåla.

22:o) **Statens fiskredskapslånefond.** Vid 1938 års riksdag beslöts inrättande av statens fiskredskapslånefond. Från fonden kunna i huvudsak enligt de grunder, vilka tidigare tillämpats vid långivning från statens fiskredskaps-

fond, utlämnas lån till fiskare som genom förlust av eller skada å fiskredskap råkat i nödställd belägenhet. Redogörelse för sagda grunder har lämnats i IX H. T. 1937, sid. 322. Såsom kapitaltillskott till statens fiskredskapslånefond ha för budgetåren 1939/40 och 1940/41 anvisats reservationsanslag av 8,000 respektive 13,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att något kapitaltillskott till fonden icke syntes erforderligt för budgetåret 1943/44.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Jag vill förorda, att Kung. Maj:t i sinom tid medgiver, att erforderligt belopp av det för budgetåret 1940/41 anvisade anslaget till fonden får tagas i anspråk jämväl under budgetåret 1943/44. Vid sådant förhållande torde anvisande för sistnämnda budgetår av särskilt anslag för ändamålet ej vara behöfligt. För att emellertid bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge har jag här velat anmäla ärendet.»

Detta har *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

23:o) **Skogsväglånefonden.** Vid 1941 års riksdag (prop. nr 186; r. skr. nr 268) beslöts inrättande av skogsväglånefonden, varifrån lån må beviljas för utförande av vägbyggnader å skog i enskild ägo. För ändamålet upptogs för budgetåret 1941/42 i samband med fondens inrättande ett reservationsanslag av 900,000 kronor. Sedermera ha å tilläggsstat I till riksstaten för sagda budgetår anvisats ytterligare 300,000 kronor. För löpande budgetår ha däremot icke anvisats några medel till fonden. Bestämmelser angående lån från fonden äro meddelade i kungörelsen den 6 juni 1941 (nr 492).

I skrivelse den 16 september 1942 har *skogsstyrelsen* anmält, att någon medelsanvisning för nästa budgetår icke syntes behöflig, då fonden endast i ringa omfattning förväntades komma att anlitas. Anledningen härtill torde vara den, att de skogsvägar, som under rådande förhållanden på arbetsmarknaden kunde komma till utförande, i stor utsträckning vore sådana, som avsåge tillgodogörandet av befintliga bränsleförråd. Ofta ställde dessa vägar icke särskilt stora krav på kapitaltillskott för längre tid. Skogsstyrelsen har tillika anmält, att 1936 års skogsutredning för närvarande vore sysselsatt med uppgörande av förslag till nya bestämmelser angående lån från skogsväglånefonden.

Med hänsyn till vad skogsstyrelsen upplyst har *föredragande statsrådet* funnit något anslag för ifrågavarande ändamål icke behöva äskas för nästa budgetår. För att emellertid bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge har föredraganden här velat anmäla ärendet.

Vad sålunda förekommit i ärendet har *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

Fonden för låneunderstöd.

24:o) **Ackordslån och hjälplån till jordbrukare.** Under punkt 24 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Ackordslån och hjälplån till jordbrukare för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 50,000 kronor.

För ett vart av budgetåren 1940/41—1942/43 har för detta ändamål anvisats ett reservationsanslag av 100,000 kronor. Bestämmelser rörande anslaget användning äro meddelade i kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 592) om ackordslån och hjälplån till jordbrukare. Ifrågavarande utlåningsverksamhet, som handhas av egnahemsstyrelsen, har till ändamål att hjälpa sådana jordbrukare, som oförvållat kommit i ekonomiska svårigheter och stå under hotet att nödgas övergiva sina jordbruk.

I skrivelse den 24 augusti 1942 har *egnahemsstyrelsen* hemställt om anslag för ifrågavarande ändamål med samma belopp, 100,000 kronor, som för löpande budgetår.

Med hänsyn till att en viss reservation beräknats förefinnas å ifrågavarande anslag vid utgången av innevarande budgetår, har *föredragande statsrådet* icke kunnat förorda medelsanvisning till högre belopp än 50,000 kronor för nästa budgetår.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förevarande framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ackordslån och hjälplån till jordbrukare* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 50,000 kronor.

25:o) **Lån för anskaffande av grästorkar m. m.** 1939 års urtima riksdag har (prop. nr 65; r. skr. nr 91) å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1939/40 å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd anvisat ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor under anslagstiteln Lån för anskaffande av grästorkar. Allmänna villkor och bestämmelser för dylika lån ha meddelats i kungörelsen den 22 december 1939 (nr 922) om lån för anskaffande av grästorksanläggningar med däri genom kungörelse nr 228/1941 gjord ändring. Enligt medgivande av 1940 års urtima riksdag (prop. nr 1, bil. 7, p. 2; r. skr. nr 15) må av de under nämnda fond till ifrågavarande ändamål anvisade medlen utlämnas lån jämväl för uppförande av siloanläggningar för beredande av ensilagefoder. För erhållande och tillgodonjutande av lån för sistnämnda ändamål gälla i kungörelsen den 31 augusti 1940 (nr 815) med däri genom kungörelsen nr 827/1941 gjorda ändringar meddelade allmänna villkor och bestämmelser. Enligt dessa bestämmelser må lån ej utgå med högre belopp än 2,000 kronor och ej heller överstiga 90 procent av den beräknade och av hushållningssällskapet godkända materialkostnaden för an-

läggningen. Där statsbidrag beviljas för samma ändamål, må summan av lån och bidrag ej uppgå till högre belopp än som nu nämnts. Under rubriken Lån för anskaffande av grästorkar m. m. har för budgetåret 1941/42 uppförts ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att något kapitaltillskott för ifrågavarande låneverksamhet icke syntes erforderligt för nästa budgetår.

Då såsom *lantbruksstyrelsen* anfört de å förevarande anslag tillgängliga medlen torde vara tillräckliga för ifrågavarande låneverksamhet under återstoden av innevarande budgetår samt under nästkommande budgetår, har *föredragande statsrådet* ansett någon medelsanvisning för verksamheten ej vara behövlig för sistnämnda budgetår, vilket *utskottet* härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

26:o) **Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.** Under punkt 26 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 125,000 kronor.

För budgetåret 1942/43 har för detta ändamål anvisats ett reservationsanslag av 150,000 kronor. Bestämmelser rörande anslagets användning äro meddelade i kungörelsen den 11 maj 1934 (nr 138) angående lån av statsmedel för främjande av beredning, förvaring och avsättning av fisk.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om oförändrat anslag till ifrågavarande ändamål under budgetåret 1943/44.

Föredragande statsrådet har ansett, att anslaget för nästa budgetår till ifrågavarande låneverksamhet borde begränsas till 125,000 kronor.

Kungl. Maj:ts framställning biträdades av utskottet, som hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 125,000 kronor.

27:o) **Lån till anordnande av värmeanläggningar för vedeldning.** För detta ändamål har för budgetåret 1938/39 å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd anvisats ett reservationsanslag av 150,000 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 17 juni 1938 skall anslaget, under särskild rubrik å fonden för låneunderstöd, disponeras av statskontoret i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen nr 433/1934 angående allmänna villkor och bestämmelser för lån från vedeldningslånefonden samt enligt föreskrifter Kungl. Maj:t för varje särskilt fall meddelar. Genom särskilda beslut den 13 juni 1941 och den 22 maj 1942 har Kungl. Maj:t medgivit, att omförmälda anslag får användas även under budgetåren 1941/42 och 1942/43.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *byggnadsstyrelsen* hemställt, att till ifrågavarande låneverksamhet måtte för nästa budgetår anvisas ett anslag av 100,000 kronor.

Föredragande statsrådet har anfört följande i ärendet:

»Mot att ifrågavarande låneverksamhet i viss utsträckning fullföljes även under budgetåret 1943/44 har jag intet att erinra. Vad beträffar det för budgetåret 1938/39 anvisade reservationsanslaget torde återstående del av detta anslag före utgången av innevarande budgetår få tillföras fonden för låneunderstöd. Under sådan förutsättning synes anvisande av nytt anslag för ändamålet icke vara behövt.»

Utskottet.

Vad föredragande statsrådet i ärendet anfört och föreslagit beträffande tillgodoseendet av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för nästa budgetår föranleder icke någon erinran från utskottets sida, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

Diverse kapitalfonder.

28:o) **Jordfonden.** Under punkt 28 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Jordfonden för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 500,000 kronor.

I detta samband har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 139, av herr *Mannerskantz*, vari hemställts, bland annat, att riksdagen måtte avslå framställningen om anslag till jordfonden.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionen, får utskottet hänvisa till denna.

Vid 1940 års lagtima riksdag (prop. nr 130; r. skr. nr 273) beslöts inrättande av jordfonden, vilken skulle anlitas för det omedelbara bestridandet av den statliga egnahemsorganisationens kostnader för anskaffande och iordningställande av arrendegnahem och andra egnahemsfastigheter. Riksdagen har för budgetåren 1940/41—1942/43 till jordfonden anvisat reservationsanslag av respektive 3,000,000, 2,000,000 och 1,000,000 kronor.

I skrivelse den 24 augusti 1942 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1943/44 måtte anvisas ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor såsom ytterligare kapitaltillskott till fonden.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Med hänsyn såväl till att en avsevärd behållning förefanns å jordfonden vid ingången av löpande budgetår som till att arrendegnahemsverksamheten under nu rådande förhållanden bör bedrivas i begränsad omfattning kan jag icke förorda, att fonden tillföres större kapitaltillskott för nästa budgetår än 500,000 kronor.»

Liksom föredragande statsrådet finner utskottet tillräckliga skäl tala för arrendeegnahemsverksamhetens fortsättande jämväl under nu rådande förhållanden, dock i mindre omfattning. Utskottet vill emellertid ånyo understryka vikten av att kostnaderna för iordningsställandet av arrendeegnahemmen i möjligaste mån begränsas ävensom att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt med avseende på jordanskaffningen och bebyggandet.

Utskottet.

Utskottet kan sålunda icke biträda motionärens yrkande om avslag å förevarande framställning.

Då icke heller Kungl. Maj:ts anslagsberäkning föranleder erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och avslag å motionen I: 139 i förevarande del, till *Jordfonden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 500,000 kronor.

29:o) **Arrendeegnahemsfonden.** Under punkt 29 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Arrendeegnahemsfonden för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Å driftbudgeten har föreslagits anvisning av 25,000 kronor för avskrivning å förevarande kapitalinvestering.

I detta samband har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 139, av herr *Mannerskantz*, vari hemställs, bland annat, att riksdagen måtte avslå framställningen om anslag till arrendeegnahemsfonden.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionen, får utskottet hänvisa till denna.

Vad utskottet under nästföregående punkt anfört torde giva vid handen, att utskottet icke kan biträda den föreliggande motionen om avslag å Kungl. Maj:ts framställning under denna punkt.

Utskottet.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och avslag å motionen I: 139 i förevarande del, till *Arrendeegnahemsfonden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 100,000 kronor.

30:o) **Utökad maskinell utrustning vid statens reproduktionsanstalt.** Under punkt 30 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Utökad maskinell utrustning vid statens reproduktionsanstalt för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 78,000 kronor.

Framställningen avser medelsanvisning för inköp av en offsetpress jämte ilägningsapparat, en kopieringsapparat, en skärmaskin och en bigmaskin.

Utskottet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utökad maskinell utrustning vid statens reproduktionsanstalt* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 78,000 kronor.

Stockholm den 12 mars 1943.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Granath, Gabrielsson, Alfred Andersson, Jacob Hansson, Näsland, Dahlström* och *Frans Hansson*; samt

från andra kammaren: herrar *Andersson i Tungalsta, Gustafson i Vimmerby, Ericsson i Sörsjön, Måter, Carlström, Lundbom, Andersson i Hyssna* och *Hansson i Vännäsby*.

Reservationer:

Under punkt 28 (Jordfonden) av herr *Carlström*, vilken ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionen I: 139 i förevarande del.

Under punkt 29 (Arrendeegnehemsfonden) av herr *Carlström*, vilken ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionen I: 139 i förevarande del.
